

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 574/2025-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 10PP/27/2025 z 9. júla 2025 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tos/103/2025 z 20. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. septembra 2025 bez toho, aby bol zastúpený advokátom, ktorého žiada ustanoviť, domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a nebyť trestne stíhaný za čin, za ktorý už bol právoplatne odsúdený, podľa čl. 40 ods. 5 listiny uzneseniami okresného súdu o jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a krajského súdu o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu.

II.

2. Sťažovateľ bol v apríli 2023 uznaný vinným z prečinu porušovania domovej slobody, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody na 20 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu tri roky, v ktorej sa sťažovateľ neosvedčil, a preto už v apríli 2024 bolo rozhodnuté, že trest vykoná. Po vykonaní polovice trestu 27. marca 2024 sťažovateľ navrhol, aby bol z neho podmienenčne prepustený. Ústavnou sťažnosťou namietaným, no k ústavnej sťažnosti nepriloženým uznesením okresný súd jeho návrh zamietol. Sťažovateľ proti tomu podal sťažnosť, keďže okresný súd rozhodol výlučne na základe jeho odpisu z registra trestov, nezaoberal sa možnosťou uložiť mu primerané povinnosti a obmedzenia a nezohľadnil podanie jeho družky, ktorá vyjadrila presvedčenie, že jeho správanie sa zmenilo a že je potrebný pri výchove ich dcéry.

Okrem toho sa okresný súd nevysporiadal s pozitívnym hodnotením riaditeľa ústavu na výkon trestu.

3. Krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol. Uznal, že z hodnotenia riaditeľa ústavu vyplýva polepšenie sťažovateľa, keďže vo výkone trestu sa slušne správal a dosiahol tri disciplinárne odmeny. Na strane druhej vychádzal z toho, že sťažovateľ bol 15-krát odsúdený prevažne za majetkovú trestnú činnosť a okrem toho sa dopustil 21 priestupkov, z ktorých štyri spáchal proti svojej družke. Okrem toho v rokoch 2008, 2013 a 2024 boli nariadené výkony pôvodne podmiennečne uložených trestov odňatia slobody, pretože sťažovateľ v skúšobnej dobe vždy spáchal úmyselný trestný čin. Stotožnil sa so záverom okresného súdu, že nemožno očakávať, že sťažovateľ v budúcnosti povedie riadny život. Riziko trestnej recidívy je u sťažovateľa stredné a jeho resocializačná prognóza sa javí ako menej priaznivá, pričom s poukazom na predchádzajúcu majetkovú trestnú činnosť sťažovateľ nemá do budúcnosti reálne zabezpečené zamestnanie, ktorým by si zadovožoval legálne prostriedky na živobytie. K podaniu družky uviedol, že na neho doteraz nebola schopná pôsobiť tak, aby sa nedopustil trestnej činnosti.

III.

4. Sťažovateľ porušenie ústavných práv identifikuje v tom, že súdy sa formálne venovali jeho predchádzajúcim odsúdeniam a nepripísali význam zmenám v jeho správaní, ktoré vyplývajú z jeho hodnotenia ústavom na výkon trestu. Ďalej poukazuje, že súdy nezohľadnili najlepší záujem jeho maloletej dcéry byť v kompletnej rodine, osobitne, ak jej zdravotný stav je dlhodobo nepriaznivý a vyžaduje si starostlivosť oboch rodičov.

IV.

5. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením. Využitie tohto prostriedku vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, a preto bola ústavná sťažnosť v rozsahu namietaného uznesenia okresného súdu pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá. V rozsahu proti uzneseniu krajského súdu je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

6. Čo sa týka namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, treba uviesť, že úlohou ústavného súdu nie je preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, a ani odpovedať na otázku, či malo byť žiadosti sťažovateľa o podmiennečné prepustenie vyhovené. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter, teda či nie je výsledkom zjavného právneho omylu. V súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti bolo zohľadnené aj uznesenie okresného súdu, ktoré s napadnutým uznesením krajského súdu tvorí z hľadiska predmetu ochrany jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

7. Z ústavy nevyplýva právo na to, aby bolo vyhovené návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Posúdenie splnenia zákonných podmienok je na úvahe súdu (II. ÚS 222/2019), pričom z § 66 Trestného zákona vyplývajú viaceré materiálne a vzájomné súvisiace podmienky podmiennečného prepustenia: (i) odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a (ii) možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na zaradenie odsúdeného do výkonu trestu. Z uznesenia krajského súdu je zrejmé, že rozhodujúce pre úvahu o nesplnení podmienok na podmiennečné prepustenie bolo to, že sťažovateľ sa opakovane a dlhodobo dopúšťa trestnej činnosti, ktorú spáchal aj v skúšobných dobách podmiennečných odsúdení.

8. Táto úvaha všeobecných súdov zodpovedá podmienkam, pre ktoré nemožno sťažovateľa prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody tak, ako ich stanovuje § 66 Trestného zákona. Opakované postihnutia konania sťažovateľa trestom odňatia slobody podľa Trestného zákona, ktoré predchádzali výkonu súčasného trestu, odôvodňujú záver, že rozhodnutie krajského súdu nie je zjavne mylným výkladom § 66 Trestného zákona a rozumne odôvodňuje to, že od sťažovateľa nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. To vylučuje, že by namietané uznesenie krajského súdu predstavovalo porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu. Úvaha všeobecných súdov, ktorá zohľadňuje osobitosti trestnej minulosti sťažovateľa, a predovšetkým to, že sťažovateľ sa počas plynutia skúšobnej doby podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody dopustil ďalších úmyselných trestných činov, rozumne odôvodňuje záver o tom, že nie je daný dôvod na jeho podmiennečné prepustenie. Pri rozhodnutí neboli zohľadnené len predchádzajúce odsúdenia sťažovateľa, ale aj jeho konanie počas skúšobnej doby. Minulé správanie sťažovateľa je spoľahlivým základom prognózy namietaného uznesenia krajského súdu o tom, že od sťažovateľa nemožno očakávať, že po prepustení bude viesť riadny život.

9. Nemožno dospieť k záveru, že by zohľadnenie predchádzajúcich odsúdení v namietanom rozhodnutí krajského súdu predstavovalo porušenie základného práva nebyť trestne stíhaný za čin, za ktorý už bol sťažovateľ právoplatne odsúdený. Výsledkom rozhodnutia o neprepustení sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody totiž nie je jeho opätovné trestné stíhanie. Preto nemožno dospieť k záveru o porušení jeho základného práva podľa čl. 40 ods. 5 listiny.

10. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu